

Nuorten kuuleminen yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, luottamuksesta ja sukupolvien välisestä yhteistyöstä

Osallisuuden osaamiskeskus toteutti keväällä 2022 valtiovarainministeriön toimeksiantona nuorten kuulemisen. Kuuleminen toteutettiin 13.4.–26.4. välisenä aikana työpajamuotoisella työskentelyllä sekä Digiraati-alustalla ohjatulla nuorten anonyymillä keskustelulla. Neljä pelillisiä elementtejä hyödyntävää työpajaa toteutettiin Mikkelissä ja Espoossa. Työpajojen lisäksi toteutettiin yksi digiraatikeskustelu. Kaikki tapahtumat toteutettiin Nuorten Akatemian työntekijöiden fasilitoimina.

Lisätietoja:

Nuorten Akatemia / Osallisuuden osaamiskeskus

Antti Ollikainen, projektikoordinaattori:

antti.ollikainen@nuortenakatemia.fi tai +358 50 3384 485

Taustatiedot

Kuulemiseen osallistuneiden nuorten määrä: 75

Työpajat toteutettiin Mikkelin lukiossa ja Otaniemen lukiossa Espoossa. Digiraatikeskustelu toteutettiin valtakunnallisesti.

Työpajoihin osallistuneiden nuorten iät: 15–17-v.

Digiraatiin: 15–20-v.

Sisällys

Koonnos nuorten kuulemisesta	3
Työpajat	4
TEHTÄVÄKIERROS 1: NUORTEN VAIKUTTAMINEN	9
Yleiskysymykset aiheesta NUORTEN VAIKUTTAMINEN	17
TEHTÄVÄKIERROS 2: LUOTTAMUS JA SUKUPOLVIEN YHTEISTYÖ	22
Yleiskysymykset aiheesta LUOTTAMUS JA SUKUPOLVIEN YHTEISTYÖ	29
TEHTÄVÄKIERROS 3: JULKISET PALVELUT	33
Yleiskysymykset aiheesta JULKISET PALVELUT	36
Digiraati	40
Julkilausuma	40

Koonnos nuorten kuulemisesta

Osallisuuden osaamiskeskus toteutti keväällä 2022 valtiovarainministeriön toimeksiantona nuorten kuulemisen. 15–20-vuotiaille nuorille suunnatussa kuulemisessa nuorilta kysyttiin mielipiteitä nuorten vaikuttamisesta, luottamuksesta, sukupolvien välisestä yhteistyöstä ja julkisista palveluista. Kuulemisessa menetelminä hyödynnettiin pelillisiä elementtejä hyödyntäviä työpajoja ja uutta Digiraati-palvelua.

Nuorten kuulemisen tuotosten perusteella nuoret luottavat yhteiskunnassa neuvotteluun ja yhteistyöhön muiden sukupolvien kanssa. Yhteiskunnalliset haasteet niin globaalisti kuin paikallisesti voidaan ratkoa demokraattisin menetelmin yhdessä. Nuorten mielestä on kuitenkin tärkeää se, että jokaisen sukupolven edustajat otetaan mukaan päätöksentekoon. Nuorten kohdalla esimerkiksi aikuiset eivät voi päättää yksin nuorten puolesta, vaan nuorten tulee olla mukana heitä ja tulevaisuutta koskevassa päätöksenteossa. Luottamuksen osalta enemmistö osallistuneista nuorista ei luota, että aikuiset osaisivat tehdä nuorten kannalta oikeita päätöksiä ilman nuorten läsnäoloa, ja heidän tulisikin päästä paremmin osallisiksi päätöksentekoon.

Valtaosa kuulemiseen osallistuneista nuorista koki, etteivät nuoret pysty osallistumaan riittävästi tähän päivään. Vaikuttamisen esteinä tai haasteina nuoret kokivat muun muassa puutteellisen tiedon ja tiedotuksen vaikuttamisen keinoista ja mahdollisuuksista, äänestysikärajat, nuorten vähäisen edustuksen päättävissä toimielimissä sekä sen, että he eivät koe nuoria otettavan tosissaan. Nuoret näkivät vaikuttamisen kuitenkin pääsääntöisesti vain demokraattisiin prosesseihin osallistumisena. Osallistujien viestit vanhempien sukupolvien edustajille sisälsivät toiveita siitä, että nuorten vaikutusvaltaa lisättäisiin, heille viestittäisiin avoimesti ja selkeästi asioista, että vaikuttamisen kynnystä madallettaisiin ja että nuorten mielipiteiden ja ideoiden kuuleminen johtaisi konkreettisiin toimenpiteisiin.

Kuulemiseen osallistuneet nuoret pitivät julkisia palveluja Suomessa tärkeinä. Ne tuovat tasa-arvoa ja hyvinvointia kaikille, ja nuorten osalta koulutus nousee tärkeimpänä julkisena palveluna heille. Kuitenkin niiden jatkuvuus nyt ja tulevaisuudessa jakaa

mielipiteitä. Julkisten palvelujen heikompaan saatavuutta tulevaisuudessa perustellaan muun muassa taloudellisella tilanteella. Julkisten palvelujen toivotaan kuitenkin pysyvän myös tulevaisuudessa.

Työpajat

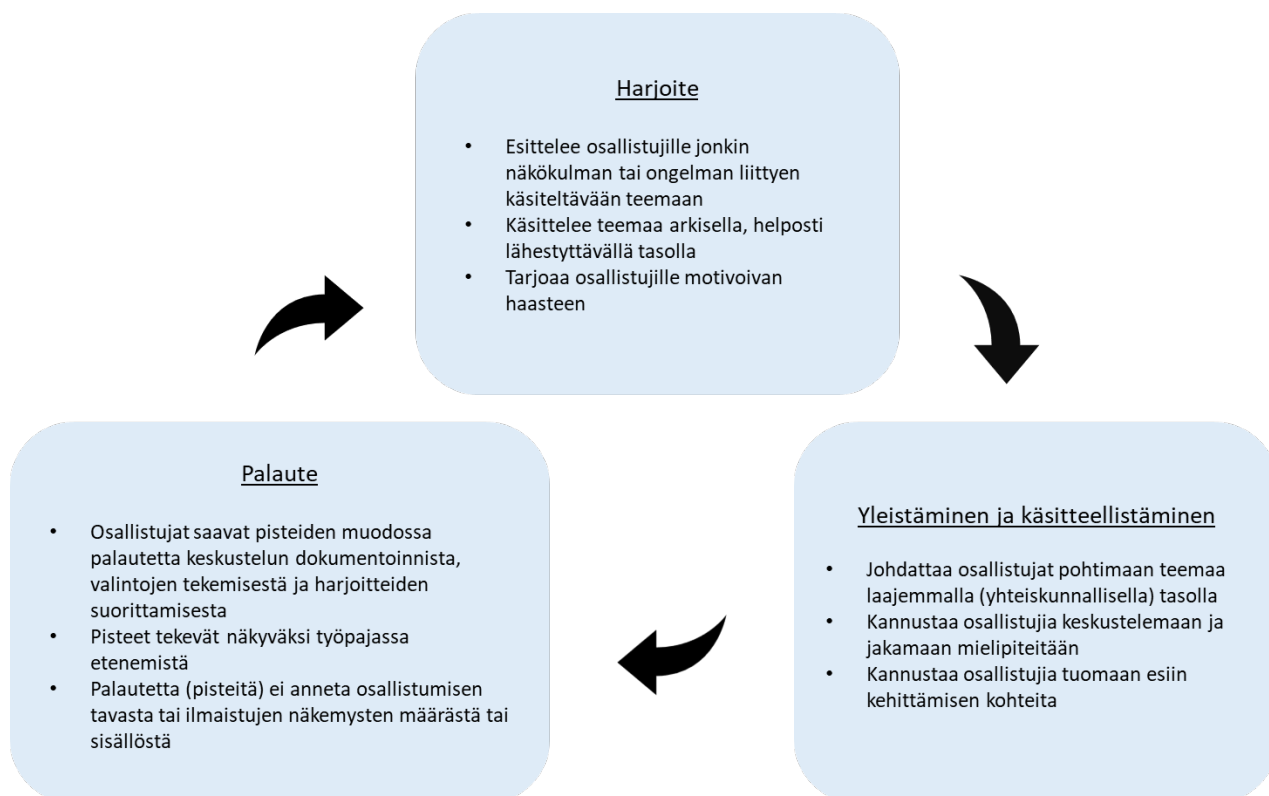
Työpajoissa nuorten kanssa käsiteltiin nuorten vaikuttamista, luottamusta ja yhteistyötä muiden sukupolvien kanssa sekä julkisia palveluja Suomessa. Työpajat koostuivat:

1. esittelystä, työskentelyn tarkoituksen kertomisesta ja lämmittelytehtävästä
2. nuorten pelillisestä pienryhmätyöskentelystä fasilitaattoreiden opastamana
3. lopetuksesta ja jatkotoimenpiteiden kertomisesta

Nuoret toimivat työpajassa pienryhmissä. Aiheiden käsittely jaettiin kahteen osaan: a) aiheiden konkreettisiin harjoitteisiin, joissa käytettiin pelillisiä elementtejä ja b) yleisempään pohdintaan kyseisestä aiheesta. Pelillisistä elementeistä hyödynnettiin tarinallisuutta, pisteitä, palkkioita ja sattumaa.

Pelillisessä kontekstissa nuorille annettiin tehtäväksi puiston kehittäminen kotikunnassa. Heille annettiin siihen liittyviä tehtäviä, joita heidän täytyi ratkoa perustellen. Pelillisillä elementeillä nuorille konkretisoitiin nuorten vaikuttaminen, luottamus ja sukupolvien yhteistyö sekä julkiset palvelut Suomessa. Konkretisoimisen tarkoituksena oli tuoda abstraktit aiheet nuorille lähemmäs, jolloin niihin oli myös helpompi ottaa kantaa. Kunkin aiheen konkretisoimisen jälkeen nuoret käsitelivät aihetta yleisemmällä yhteiskunnallisella tasolla.

Kuvassa 1 on esitettyä kunkin kolmen aiheen, eli nuorten vaikuttamisen, luottamuksen ja sukupolvien välisen yhteistyön sekä julkisten palvelujen, käsittelyn rakenne, jota työpajoissa käytettiin.

Tässä raportissa on esiteltyä niin pelillisen kontekstin harjoitteissa syntyneet nuorten tuotokset kuin yleisen tason kysymysten pohdinta. Kussakin osiossa on esiteltyä nuorille annettu tehtävä, nuorten vastauksista koottu tiivistelmä sekä nuorten vastaukset suorina sitaatteina.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

Listatkaa pienryhmissä asioita, joihin haluatte vaikuttaa! Teillä on minuutti aikaa. Alleviivatkaa listasta sellaiset asiat, joihin vaikutatte tällä hetkellä. Kirjoittakaa listan alle, miksi mielestänne ette voi vaikuttaa itse kaikkiin listaamiinne asioihin.

Tiivistelmä vastauksista:

Lämmittelytehtävässä kysyttiin, mihin nuoret haluavat vaikuttaa, mihin he vaikuttavat ja miksi kokevat, etteivät voi vaikuttaa kaikkiin haluttuihin asioihin. Vastausten perusteella

nuoret haluavat vaikuttaa eniten seuraaviin teemoihin: ympäristöasiat ja eläinten oikeudet, terveyteen ja mielenterveyteen liittyvät asiat, harrastaminen ja liikuntapalvelut, kouluruoka, ihmisoikeusasiat, julkinen liikenne, raha ja työelämä sekä nuorten palvelut. Vastaukset siihen, mihin nuoret vaikuttavat, painottuivat voimakkaasti kouluruokaan, ympäristöasioihin ja eläinten oikeuksiin, ihmisoikeusasioihin ja terveyteen sekä mielenterveyteen liittyviin asioihin. Nuoret kokevat, etteivät voi vaikuttaa kaikkiin haluttuihin asioihin koska ovat liian nuoria (eivät voi esimerkiksi äänestää), eivät tiedä miten voi vaikuttaa ja heillä on kokemus siitä, ettei ole mahdollista vaikuttaa (joku muu päättää, ei vaikutusvaltaa, kukaan ei ole kysynyt).

- "Lasten harrastustoimintaan, vanhusten vapaa-ajan toiminta --- *Alaikäinen*"
- "Koulutuksen suunnitteluun, kouluruoka!!!, ajokortti --- *Asiat päättää hallitus, ja emme valitettavasti ole osana hallitusta 😊*"
- "Kouluruoka, nuorten terveystalvelut, kaupungin budjetti, liikuntapalvelut --- *Koska ei ole vaikutusvaltaa / auktoriteettia, nuoria ei kuunnella joissain asioissa*"
- "raha, koulu, kirjat, harrastukset, ruoka, aika, elämä, auto, mopo, sää, koti, helikopteri, hallitus, lentokone, ydinaseet --- *sää, luonnonilmiö, normi kansalaisia, ei koulutusta (helikopteri, lentokone)*"
- "Bensa Vero, Alkoholivero, tupakkalaki, Alkoholi myyntirajat, Lievemmat tuomiot huumaus aine rikoksista, --- *OSA ON Alle 18V*"
- "oma tulevaisuus --- *Sattumiin ei voi itse vaikuttaa esim. sairaudet tai maailmantilanne*"
- "tasa-arvo, mielenterveys, palkka, kelakorvaukset, rauha, terveys, vanhustenhyvinvointi, suvaitsevaisuus, metsien kasvu, eläinten oikeudet --- *tasa-arvoon voimme vaikuttaa omalla käytöksellä, myös suvaitsevaisuuteen. Terveysteen jokainen voi vaikuttaa myös itse.*"
- "kouluruoka, yrittäjyys"
"ympäristöasiat, bussi aikataulut, yleinen hyvinvointi, tasa-arvo --- *kukaan ei ole kysynyt – ei omalla tekemisellä vaikutusta*"

- "Bensanhinta, Elämisen hinnat --- *Liian nuori ja liian suuri asia meidän päätettäväksi*"
"Tasa-arvon edistäminen, translain edistäminen, luonnonsuojelu, ilmastonmuutoksen vähentäminen --- *Emme pysty äänestämään vaaleissa*"
- "kouluruoka, opiskelu, harrastukset + mahdollisuudet, terveys, palvelut nuorille, julkiset, työt."
- "koulutus/opiskelu, mielenterveys/terveydenhuolto, julkinen liikenne, harrastusmahdollisuudet, ilmastonmuutos --- *1. Olemme liian nuoria 2. Periaatteessa voitaisiin, mutta pitää vian tehdä aloitus*"
- "ilmastokriisi, kouluruoka, sota (olemme liian kyvyttömiä vaikuttamaan), Safe, ruoantuotanto (olla ostamatta eläintuotteita voi vähän), Ihmisoikeudet, eläinten oikeudet"
- "palvelut, julkinen liikenne, urheilumahdollisuudet"
- "Kouluruoka, Nuorisotilat, Julkinen liikenne, Bensan hinta, Nuorisoasunnot --- *Alleviivattomat asiat eivät koske nuoria, vaan niistä päättää aina aikuiset ja ne koskevat kaikkia.*"
- "Kouluruoka, Bensan hinta, Harrastusmahdollisuudet --- *Ei olla eduskunnassa eikä voida äänestää*"

Koonti, mihin haluat vaikuttaa:

- Ympäristöasiat ja eläinten oikeudet (metsien kasvu, ympäristöasiat, luonnonsuojelu, ilmastonmuutoksen vähentäminen, ilmastonmuutos, ilmastokriisi, eläinten oikeudet I)
- Terveys, mielenterveys ja terveyspalvelut (terveys I, yleinen hyvinvointi, terveydenhuolto, nuorten terveyspalvelut, mielenterveys I)
- Harrastaminen ja liikuntapalvelut (Lasten harrastustoiminta, harrastukset I, harrastusmahdollisuudet I, liikuntapalvelut, urheilumahdollisuudet)
- Kouluruoka (x6)

- Ihmisoikeusasiat (tasa-arvo II, ihmisoikeudet, suvaitsevaisuus, translain edistäminen)
- Julkinen liikenne (bussiaikataulut, julkinen liikenne II, julkiset)
- Raha ja työelämä (raha, palkka, työt, elämisen hinta, yrittäjyys)
- Nuorten palvelut (palvelut nuorille, nuorisotilat, nuorisoasunnot, nuorten terveysterveyst) palvelut)
- Opiskelu (koulu, opiskelu, koulutus, koulutuksen suunnittelu)
- Oma elämä (elämä, koti, oma tulevaisuus)
- Verotus ja lait (bensaverot, bensan hinta II, alkoholiverot, tupakkalaki, alkoholin myyntirajat, lievemmät tuomiot huumausaineriikoksista)
- Vanhusten palvelut (Vanhusten vapaa-ajan toiminta, vanhusten hyvinvointi)
- Yksityisliikenne (auto, mopo, ajokortti, bensan hinta ym.)
- Ravinto (ruoka, ruoantuotanto)
- sota, rauha
- aika, sää
- helikopteri lentokone ydinaseet
- kaupungin budjetti
- kirjat
- hallitus
- kelakorvaukset
- safe

Koonti, mihin vaikutat:

- Kouluruoka (x5)
- Ympäristöasiat ja eläinten oikeudet (ympäristöasiat, luonnonsuojelu, ilmastonmuutoksen vähentäminen, ilmastonmuutos, ilmastokriisi, eläinten oikeudet)
- Ihmisoikeusasiat (tasa-arvo (x2), suvaitsevaisuus)
- Terveys ja mielenterveys (terveys, yleinen hyvinvointi, mielenterveys)
- Opiskelu (opiskelu, koulutus/opiskelu)

Harrastaminen (Harrastaminen lasten harrastustoiminta, harrastukset)

- Oma tulevaisuus
- Julkinen liikenne
- Nuorisotilat

Koonti, miksi ette voi vaikuttaa:

- Ei äänioikeutta/ ollaan liian nuoria
- Ei tiedetä miten voi vaikuttaa
- Kokemus siitä, ettei ole mahdollisuutta vaikuttaa (Hallitus päättää – ei mahdollisuutta vaikuttaa/ei vaikutusvaltaa – tavallinen kansalainen ei voi päättää – kukaan ei ole kysynyt, omalla tekemisellä ei vaikutusta)
- Sattumiin ei voi vaikuttaa

TEHTÄVÄKIERROS 1: NUORTEN VAIKUTTAMINEN

Tehtävä 1.

Puistoon tulee tehdä suunnitelma siitä, miten sen toiminnassa otetaan huomioon kestävä kehitys ja ympäristötoimet.

Tehtävänänne on päättää:

- *Teettekö suunnitelman itse, jolloin voitte toteuttaa kaiken kuten parhaaksi näette.*
- *Pyydättekö apua. Tällöin joudutte ehkä tekemään kompromisseja suunnitelmassa. Kirjatkaa, keneltä pyytäisitte apua.*
- *Jätättekö suunnittelemisen muille, jolloin voitte käyttää arvokasta aikaanne muuhun, mutta ette voi vaikuttaa suunnitelman tekemiseen*

Mitä päädyitte tekemään? Miksi päädyitte ratkaisuunne?

Tiivistelmä vastauksista:

Ryhmistä 11 valitsisi pyytää muilta apua suunnitelmien tekemisessä, ryhmistä 6 tekisivät suunnitelmat itsenäisesti ja yksikään ryhmä ei jättäisi suunnitelmien tekemistä muille. Avun pyytämisen päätökseen johtivat ryhmien mukaan mahdollisuudet saada uusia näkökulmia, hyödyntää asiantuntijoiden tietoa ja osaamista, oppia uutta ja päästä kuitenkin itse vaikuttamaan. Suunnitelmien toteuttamista itse ryhmät perustelivat paremmilla vaikuttamismahdollisuuksilla sekä paremmalla luottamuksella omiin tietoihin ja taitoihin.

- "Pyydetään apua. Pystyy itse vaikuttamaan, mutta ei tarvitse tehdä yksin."
- "Pyydämme joltakin alan ammattilaiselta apua, koska emme välttämättä tiedä kaikkea kestävästä kehityksestä esim. konkreettisella tasolla"
- "Päädyimme suunnittelemaan puiston kestävä kehityksen ja ympäristötoimet itse, sillä haluamme paljon päätösvaltaa asioista. Puistoon tarvitaan nykyaikaisia ratkaisuja. Nuorilla on tietoa."
- "Pyydämme apua WWF:ltä ja Teijo-talot yritykseltä, koska ei ole tietopääomaa omasta takaa."
- "Tehää ite. Luotetaan itteemme enemmän"

- "Yleinen äänestys tai kysely kaupungin asukkailta, jolloin saadaan kaikkien oma osa vaikuttaa. YHTEISTYÖ"
- "Päädyimme pyytämään apua asiantuntijalta. Päädyimme ratkaisuun, koska saamme asiantuntijalta uusia näkökulmia puiston kestävä kehityksen ja ympäristötoimien huomioimiseen."
- "Valittiin yhteistyö, koska haluamme näkökulmia myös muilta. Näin puistosta tulisi mahdollisimman monelle miellyttävä."

- "Pyydetään apua. Huomioidaan ympäristötietoisten ajatuksia ja hyödynnetään heidän osaamista. Meillä ei itsellä ollu tarpeeksi asiantuntijuutta, olimme kiinnostuneita oppimaan ja halusimme kuitenkin itse vaikuttaa."
- "Pyydetään apua, koska haluamme vinkkejä tulevaan ja näkemyksiä muilta."

- "Päätimme tehdä sen itse, koska teemme sen mielestämme parhaiten niin"
- "Pyydämme apua; asiantuntijoilta ja kaupunkilaisilta, jotka viettävät aikaa puistossa. Koska: Emme voi tietää kaikkea, joten pyydämme siksi asiantuntijoiden apua ja näkökulmia asiaan liittyen."
- "Pyydetään apua eri ryhmiltä ja sukupolvilta. Haluamme monipuoliset näkökulmat. Pyydetään vinkkejä asukkailta ja ympäristöasiantuntijoilta."
- "Pyytäisimme apua, sillä se voisi tuoda esiin uusia näkökulmia ja ideoita. Apua pyytäisimme kaupungin viheralueiden kunnossapitovastaavalta, puiston lähiasukkailta ja viherasiantuntijalta."
- "Teemme kaiken itse, koska saamme päättää itse, ei tarvitse kuunnella muita, voimme säästää aikaa ja rahaa. Oma tietämys riittää ihan hyvin."
- "Teemme suunnitelman itse. Koemme, että lisäavunpyynnön vaikutukset eivät olisi tarpeellisia. Kyseessä on kuitenkin puisto, jossa ei synny samalla tavalla jätettä kuin esim. pikaruokalassa."
- "Päädyimme tekemään itse, koska halusimme itse päästä vaikuttamaan."

Tehtävä 2.

Kaupungin viheralueiden kunnossapitovastaava kutsuu teidät neuvotteluun puiston istutusten suunnitteluun liittyen. Pohtikaa, minkälaisia asioita huomioitte osallistuessanne neuvotteluun, jotta saisitte tahtomanne läpi ja että teidät otettaisiin tosissaan?

Heittäkää noppaa siitä, onnistuuko neuvottelu. Nopan silmäluvulla 1–3 neuvottelu on teidän näkökulmastanne onnistunut, silmäluvulla 4–6 neuvottelu ei ole onnistunut.

Raportoikaa 1. Mitä asioita otatte huomioon ja 2. Miksi koette, että neuvottelu onnistui tai ei onnistunut. Nopanheitto edustaa sattumaa, miettikää mitkä asiat oikeassa elämässä voisivat vaikuttaa siihen, onnistuuko neuvottelu vai ei.

Mitä asioita otatte huomioon? Miksi mielestänne neuvottelu onnistui tai ei onnistunut?

Tiivistelmä vastauksista

Neuvottelutilanteessa asiantuntijoiden ja päättäjien kanssa nuoret ottaisivat huomioon muun muassa esityksen huolellisen valmistelun, panostuksen suunnitteluun, perustelut näkemyksilleen, budjetoinnin, keskustelutaidot, henkilökohtaisen ulkoasun ja hyvät tavat.

- "Virallinen esitys. Ajoissa paikalla. Hienot puvut. Monipuoliset näkökulmat. Onnistui! Neuvottelu onnistui, koska siihen oli hyvin valmistauduttu & monipuolinen"
- "Hyvä tarkka suunnitelma. Ammatilaisen mielipide mukana. Visuaalinen esitys asiasta. Järkevästi mietitty budjetointi. Mietitty valmiiksi työvoima (kukkien kastelijat yms.). Onnistui koska: oli tarkka suunnitelma, ja tiedettiin mistä puhuttiin"
- "Selitämme näkemyksemme tarpeeksi yksinkertaisesti ja suostumme kompromisseihin. Perustellaan hyvin. Ei oltu tarpeeksi huomioivia tai toinen osapuoli liian jääräpäinen. Huonot ideat?"
- "Osallisuus, hyvät perustelut omalle kunnalle, hyvä vaatetus. Onnistui, koska olimme uskottavia."
- "Ei kerrota koko totuutta. Onnistui koska ei kerrottu koko totuutta"
- "Neuvottelu ei onnistunut, ei saatu haluamiamme kasveja. Pitäisi pyytää/ehdottaa realistisia toiveita ja ehdotuksia. Otetaan huomioon ei-allergiset kasvit"

- "Otamme huomioon: siistin ulkoasun, tarkan taustatiedon hankkimisen, vaihtoehtoihin perehtymisen, neuvottelutaidot, asiallisuus. Neuvottelu ei onnistunut, koska olemme nuoria naishenkilöitä, ei ollut suunnitelmaa valmiina ja emme tienneet tarpeeksi aiheesta. Onnistuisi, koska meillä olisi paljon tietoa ja olisimme hyvin valmistautuneita, vastapuoli olisi yhteistyökykyisiä"
- "Kysyttiin ihmisiltä 1. kohdassa miten saataisiin puistosta mahdollisimman miellyttävä. Nämä tulokset otetaan mukaan. Vetoamalla puistonkäyttäjien tahtoon, vaikutamme hyvin uskottavilta. Neuvottelu onnistui, koska meillä oli hyvät argumentit, puistonkäyttäjien tuki. Oikeasti: Kuinka yksipuolisia näkemykset ovat, sovellettavuus, varat."
- "Kunnossa pito, siisteys, pitkäikäisyys, esteettisyys. Kohteliaisuus, realismi, asiantuntijuus, innostunut, täsmällisyys, valmius olla väärässä ja tehdä kompromisseja, kuuntelu (ensiksi toista). Ei kompromissikykyä, liika kapea alaisuus näkökulmassa."
- "Kahvia ja korvapuustia. Oli hyvä yhteishenki. Hyvä argumentointi."
- "Siisteys, viihtyvyys. Neuvottelu ei onnistunut, ei päästy yhteisymmärrykseen ja budjetti ei riittänyt."
- "Asiallisuus, perustelu, vedotaan muihin ihmisiin ja heidän viihtyvyyteen, asian esittäminen itsevarmasti, selkeästi ja pidämme kantamme samana. EI ONNISTUNUT. Kotka: Ei oltu mietitty, että miten otamme muiden ehdotukset huomioon. + Sattumat; pointtien unohtuminen (esim.), kielimuuri yms."
- "Ei myrkyllisiä kasveja. Kestävät ja pienet ja helpot ylläpitokustannukset kasveille. Järkevä sijoittelu ja estetiikka. Neuvottelu onnistui, koska meillä oli tosi hyvät ja jyvät perustelut."
- "1. Hyvät perustelut ehdotuksille. Kaikkien osapuolien huomioiminen istutuksien valinnassa. 2. Koemme, että neuvottelu onnistui, koska ehdotuksemme olivat vakuuttavia ja kaikille osapuolille myönteisiä."
- "Olemuksen tulee olla viisas ja itsevarma, valmistautua hyvin, hyvät argumentit, kuuntelukyky, vasta-argumentointi. Koska kaupungin budjetti on pieni, vastapuoli

ei ollut kiinnostunut ja vakuuttunut sekä heillä oli oma visio toteutustavasta. Kaikki yllä olevat asiat voivat vaikuttaa neuvottelun onnistumiseen."

- "Otamme huomioon turvallisuuden, mukavuuden ja hauskuuden. Ei onnistunut, koska emme päässeet yhteisymmärrykseen."
- "Kuulostimme aiheeseen perehtyneiltä, teimme PowerPoint-esityksen, jossa perustelimme kantamme. Neuvottelu epäonnistui, koska valtuusto sijoitti rahat heidän mielestään tärkeämpään asiaan."

Tehtävä 3.

Puiston suunnittelulautakunta kokoontuu ensimmäisen kerran. Lautakunta haluaa kuulla teiltä, mitkä olisivat parhaita tapoja, joilla voisitte vaikuttaa puiston suunnitteluun ja kehittämiseen?

Raportoikaa Mentimeteriin, jotta suunnittelulautakunta saa ehdotuksenne.

Mitkä olisivat parhaita tapoja, joilla nuoret voivat vaikuttaa puiston suunnitteluun?

Tiivistelmä vastauksista:

Ryhmien mukaan parhaita tapoja vaikuttaa puiston suunnitteluun olisivat muun muassa kyselyihin vastaaminen, somekampanjoihin osallistuminen ja kansalaisaktivismi sekä yhteistyö nuorisovaltuuston, päättäjien tai julkishallinnollisten toimijoiden kanssa. Eniten mainitut henkilöt tai tahot, jotka nuorten mukaan voisivat tukea heitä puiston suunnittelussa, olivat opettajat, vanhemmat ja perheenjäsenet, puistoa suunnittelevat asiantuntijat, puistoa hoitavat ammattilaiset, muut erityisasiantuntijat, nuorisotyöntekijät sekä päättäjät.

- "lähettää toiveita puiston suunnittelijoille ja kerätä nimiä adresseihin"
- "yhteistyö nuorisovaltuuston kanssa, tekee aloitteen,."
- "ottaa yhteyttä paikalliseen nuorisovaltuustoon ja lähettää ideoita eteenpäin"

- "Kysely, vapaaehtoisena rakennusryhmään osallistuminen"
- "Äänestäminen, osallistuminen, rohkeus, mielipidekirjoitus lehteen, viesti suunnittelijalle, kansalaisaloite, adressi, eduskuntaan osallistuminen, vapaaehtoistyö, rahaa"

- "ideoiden kysyminen nuorisovaltuustoilta jo suunnitteluvaiheessa"
- "Pyrkiä johoki valtuustoon esin nuorisovaltuusto"
- "- Olla aktiivisesti yhteydessä puiston päättäjiin- Osoittaa aktiivisuutta ja kiinnostusta puiston suunnittelusta- Antaa ehdotuksia – Some postaukset"
- "ottaa yhteyttä henkilöön, kuka hoitaa puiston asioita"
- "some, anonyymit kyselyt ja lomakkeet (esim. kouluissa), palauteboxit"
- "Lomakkeet, joita voidaan lähettää nuorille ja he voivat vastata niihin."
- "Otaa yhteyttä Mikkelin kaupungin hallitukseen, puistojen ylläpitopalveluihin, oppilaskuntaan joka laittaa asian eteenpäin,"
- "Some"
- "kyselyt esim somen kautta. tehdään tutkimusta siitä miten nuoret käyttävät puistoja. somekampanja. omien ideoiden ehdottaminen kaupungille. koulujen kautta vaikuttaminen."
- "Kaikille Wilma-viesti jossa kysely mihin vastataan tunnilla. Kysely pakollinen. Uhkailu sekä lahjontamahdollisuus jos ei kyselyyn vastata. Vaikuttajat mainostavat somessa: EI MAKSETTU MAINOS"

- "Kohdennettu viestintä esim. oppitunneille, seurat, yhdistykset, nuorisovaltuusto, vaikuttajaryhmät.!"
- "Pyydetään nuoret mukaan ideoimaan esim koulussa tehtävä kysely (wilmaviesti.) Puiston suunnittelua voitaisiin mainostaa, jotta nuoret tietäisivät asiasta ja voisivat vaikuttaa."

- "Tekemällä kyselyitä. Työpajoja, joissa mahdollisuus tehdä omia suunnitelmia. Voi tehdä kisan, missä voittajan jokin suunnittelema asia pääsee puistoon esille."
- "1. Tarjota mahdollisuus nuorille olla jollain konkreettisella tavalla mukana suunnitteluprosessissa, esim. työpajat.2. Puistoon paikallinen palauteboksi (aloitteita). 3. Suunnittelijoiden ja puiston päättäjien läsnäolo nuorille esim. somen kautta."
- "kyselyihin vastaaminen, äänestäminen, somessa vaikuttaminen, mielipiteensä tuominen esiin, tapahtumien järjestäminen, mielenosoitukset, suora kommunikointi päättäjien kanssa, koulun toiminta ja nuorten oma-aktiivisuus"

Ketkä aikuiset voisivat auttaa nuoria osallistumaan puiston suunnitteluun ja rakentamiseen?

N = 17 ryhmää. Maksimimäärä vastauksia per ryhmä: 8.

(vastauskertojen määrät, jos vastauksia on useampi, kuin 1)

*Samankaltaisia vastauksia yhdistetty saman otsikon alle.

- *Opettajat (10)
- * Vanhemmat, huoltajat tai isovanhemmat (10)
- * Puiston suunnittelijat, maisemasuunnittelijat, arkkitehdit (7)
- * Puiston hoitajat, puutarhurit (6)
- * Muut asiantuntijat (5)
- Nuorisotyöntekijät (5)
- * Päättäjät, poliitikot (4)
- Kaupunginjohtaja (3)
- * Yritykset (3)

- Ammattilaiset
- Kaupungin henkilöstö
- Liikuntapalveluvastaava
- Raksahenkilökunta
- Valmentaja
- Nuorisovaltuuston pj
- Puiston omistajat
- Kunta
- Paikalliset yhdistykset
- Partio
- Seurakunta
- Poliisi
- Presidentti
- Eduskunta
- Haluavat
- Rahaa omistavat

Yleiskysymykset aiheesta NUORTEN VAIKUTTAMINEN

Tiivistelmä vastauksista:

Ryhmistä 12 koki, että nuorilla ei ole riittävästi mahdollisuutta vaikuttaa tähän päivään, ja 5 koki, että nuorilla on riittävästi mahdollisuutta vaikuttaa. Vastausten mukaan nuorilla on mahdollisuuksia vaikuttaa järjestöjen kautta ja arkisiin sekä paikallisiin asioihin. Nuorten näkemyksiä kuullaan, mutta se ei johda riittävästi konkreettisiin muutoksiin tai vaikuta riittävästi päätöksiin. Vaikuttamisen esteiksi tai haasteiksi nuoret kokivat esimerkiksi puutteellisen tiedon ja tiedotuksen vaikuttamisen keinoista ja mahdollisuuksista, äänestysikärajat, nuorten vähäisen edustuksen päättävissä toimielimissä sekä sen, että he eivät koe nuoria otettavan tosissaan. Osallistujien viestit vanhempien sukupolvien edustajille sisälsivät toiveita siitä, että nuorten vaikutusvaltaa lisättäisiin, heille viestittäisiin avoimesti ja selkeästi asioista, että vaikuttamisen kynnystä madallettaisiin ja että nuorten mielipiteiden ja ideoiden kuuleminen johtaisi konkreettisiin toimenpiteisiin.

Kysymys 1.

Nuorten sanotaan olevan tulevaisuuden tekijöitä, mutta voivatko nuoret mielestänne vaikuttaa riittävästi jo tähän päivään? Perustelkaa.

- "Voisi olla enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa, sillä nuorten äänet eivät kuulu tarpeeksi"
- "Nuorilla mahdollisuuksia vaikuttaa (esim. nuorisovaltuusto), mutta kaikki halukkaat eivät välttämättä pääse mukaan. Nuorten mielipiteitä joskus vähätellään koska olemme "nuoria ja kokemattomia" "
- "Esim. Mikkelissä on nuorisovaltuusto joka saa suht. hyvin sanavaltaa ja puheenvuoroja mutta konkreettinen vaikutusvalta on verrattain pientä. (nuoret ei tasavertaisia aikuisten kanssa) esim. kyselyt hankalasti saatavissa ja pinnallisia, ei nää konkreettista tulosta"
- "Mielestämme nuoret vaikuttavat tarpeeksi, koska esim. nuva, ophk. Äänestäminen (yli 18v.)"
- "Ei pystytä. Koska valta on keskitetty Suomessa pienelle osalle kansasta"
- "Ei voi, koska nuorilla ei ole esim. äänestys-oikeutta"

- "Kyllä. Esim. Greta Thunderberg. Paikallisissa asioissa"
- "Ei ehkä tarpeeksi. Nuorempana pitäisi voida äänestää joissain vaaleissa."
- "Nuorten vaikuttamismahdollisuudet ovat konkreettisia arjen asioita kuten tasa-arvo asioita ja ympäristö asioita. Usein nuorten vaikuttaminen on muodollista eikä todellista kiinnostuneisuutta nuorten mielipiteisiin ei ole. Usein päätökset ovat jo tehty jo nuorilta kysyttäessä."
- "Pystyy, mutta ei kuunnella"

- "Ei, koska Nuoria ei oteta tosissaan, päättäjinä ei ole nuoria"
- "Ei, koska valta nojaa vanhemmilla päättäjillä, eivät ota tarpeeksi huomioon meidän tarpeiden mukaan. Ottavat kyllä huomioon pieniä asioita, mutta joiden merkitys on (joskus) minimaalinen. Vaikutus ikää pitäisi laskea, esim. 16-vuoteen, koska sillä saataisiin nuorten ääniä esille."
- "Ei, koska vaikuttamiseen on liian korkea kynnyks. Vaikuttamisessa kestää kauan. Heikot mahdollisuudet. Ei mahdollisuutta äänestää."
- "Mielestämme voimme vaikuttaa riittävästi omiin tietoihin ja taitoihin verrattuna."
- "Vaikuttamisen voi tehdä lähestyttäväksi: esim. koulun kautta, yksi oppitunti, jolloin voidaan esittää toiveita. Päätöksentekijät tekevät päätöksensä mielestämme ilman nuorten kuuluvuutta (yleensä). Nuoret pystyvät vaikuttamaan järjestöjen kautta."
- "Ei helposti. Jos on esim. kiinnostunut vaikuttamisesta mahdollisuuksia löytyy (Nuva) kuitenkin niin sanottu helppo ja yksinkertainen vaikuttaminen on vaikeaa. Esim. äänestyksiä nuoriin liittyvistä asioista voisi lisätä. Nuoret voivat siis vaikuttaa, mutta siitä täytyy olla todella kiinnostunut."
- "Ei, koska vaikutusvaltamme ei ole kovin suuri, koska emme voi äänestää kovin tärkeissä asioissa."

Kysymys 2.

Vaikuttamisen esteet: Miksi nuorten vaikuttaminen voi mielestänne olla vaikeaa esimerkiksi kotikunnassa?

- "Nuoria ei oteta tosissaan. Rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa."
- "Pitää olla tosi sitoutunut johonkin vaikutusryhmään, että saa vaikutusta aikaiseksi. Päätökset tulee hitaasti -> nuorten perusteella tehdyt päätökset tehty, kun olemme aikuisia. Painotetaan, kuinka nuorten pitäisi vaikuttaa, mutta nuorten mielipiteitä ei kuitenkaan oteta tosissaan."
- "Kunnanvaltuuston keski-ikä on korkea ja nuoren voi niissä piireissä olla vaikeaa saada ääntään kuuluviin. Vaikuttamisen piiriin pääsemisen mahdollisuudet aika pienet, varsinkin niiden nuorten ääni jää sivuun jotka eivät ole lähtökohtaisesti kiinnostuneita "poliittisesta vaikuttamisesta."
- "Äänestämiseen ikäraja, puute nuorista"
- "Politiikkaa valitaan harvoin nuoria. Poliitiikkaan tarvitaan suhteita ja rahaa."

- "Nuorilla ei ole riittävästi tietoa mihin ottaa yhteyttä/keitä vaikuttavat Mikkelissä"
- "Ei tietoa, miten vaikuttaa."
- "Jotkut eivät ota tosissaan. Vähäinen tietotaito."
- "Ei kysellä, oma aloitteisuus, nuorisovaltuusto on kapea alainen."
- "Enemmän vanhuksia, jotka ovat nuorten päätöksiä vastaan"

- "Ei ole hyviä tapoja vaikuttaa ja meitä ei oteta tosissaan."
- "Äänestämisen ikäraja liian korkea. Tietoisuus kuntien toiminnasta on puutteellista, osittain opetuksen takia ja kuntien ja kuntalaisten puutteellisen kommunikoinnin takia."
- "Äänestyksen ikäraja, vaikuttamisen matka on monimutkaista ja epävarmaa"
- "Koska emme voi suoraan äänestää. Ei tarpeeksi tietoa vaikuttamismahdollisuuksista"
- "Ristiriitaisuus: kannustetaan nuoria vaikuttamaan, mutta on vaikeaa vaikuttaa alaikäisenä. Helpoin vaikuttamisen tapa on netistä löytyvät vetoomukset. Vaikka on

olemassa nuorisovaltuusto, niin vaikuttaminen on yhtä tyhjän kanssa, koska valtuuston ulkopuolisille ei tunnu tulevan paljon vaikutusmahdollisuuksia."

- "Nuorten vaikuttamista ja sen mahdollisuuksia ei tuoda tarpeeksi esille. Niistä ei uutisoida/mainosteta tarpeeksi, jotta nuoret huomaisivat. "Helppoa" vaikuttamista ei ole, joten suurin osa nuorista ei osallistu siihen ollenkaan hankaluuden vuoksi. Osallistuminen ei ole vaivan arvoista."
- "Ei ole informaatiota tarpeeksi vaikuttamisen asioista eikä siitä, että missä ja milloin voi vaikuttaa asioihin."

Kysymys 3.

Millaiset terveiset vanhempien sukupolvien edustajille haluaisitte lähettää nuorten vaikuttamiseen liittyen?

- "Olisi kiva kuulla enemmän nuorten mielipiteitä & ideoita"
- "Älkää olko ennakkoluuloisia nuorten vaikuttamiseen liittyen, olemme fiksumpia kuin luulette"
- "Puhukaa asioista selkeästi ja avoimesti, mutta muistakaa kuunnella enemmän kuin puhua"
- "Huomioikaa nuoret paremmin! Olkaa avoimempia"
- "Teidän eläkkeenne ei ole meille suurin talouskysymys"

- "Enemmän tietoa nuorille. Keskittyä enemmän nuorten asioihin ja siihen, mitä nuoret haluavat"
- "Byrokratia pois."
- "Vaikuttaminen pitäisi tuoda lähemmäs nuoria. Nyt se tapahtuu jossain instituutiossa, josta ei ole paljoa tietoa. Nuoria voisi ottaa vierailulle tai käydä nuorten luona."
- "Kuunnelkaa. Kuunteleminen ei ole vain kysymistä tai symboliikkaa."

- "Nuorten päätöksiä ei tarvitse katsoa tarkasti, hyväksyä suoraan"
- "Vanhemmilla sukupolvilla on liikaa valtaa ja vaikutusta MEIDÄN tulevaisuuteen, jossa he eivät ole"
- "Hienoa, että kuuntelette nuoria ja otatte heidän näkökulmansa huomioon, mutta asioiden toteuttamisessa on parannettavaa. Nuorten mielipiteiden merkitys häviää, siinä vaiheessa, kun asioille ei tehdä mitään."
- "Kuntavaalien äänestysraja 16 vuotiaaksi. Nuoret haluavat vaikuttaa, mutta kynnys on liian iso."
- "On tehty hyvää työtä, jotta nuorilla olisi enemmän vaikutusvaltaa."
- "Olisi kiva, jos päätöksentekoa tehtäessä mietittäisiin nuorten näkökulmasta, koska me olemme ne, jotka kärsivät. Päätöksentekoa tekevät ja muut voisivat ilmoittaa aina selkeästi niin, että nuoretkin tietävät asioista. Itse en ainakaan ymmärrä, että mistä päätetään ja miksi."
- "Nuorten ja vanhempien sukupolvien vaikuttamista voisi yhdistää eikä aina jakaa kahteen eri ryhmään. Uutisoimista nuorten asioista voisi lisätä, näin nuoret tietäisivät mitä heidän asioitaan käsitellään ja mitä ei. Kansalaisaloitteesta voisi muokata nuorille oman version, jolla nuoret voivat vaikuttaa."
- "Pitäisi selventää asioita ja kertoa enemmän nuorten vaikuttamisesta. PS: Lisää jalkapallomaaleja Helsinkiin."

TEHTÄVÄKIERROS 2: LUOTTAMUS JA SUKUPOLVIEN YHTEISTYÖ

Tehtävä 1

*Lähetäkää nuorten edustaja sellaisiin teille tärkeisiin puiston **suunnittelutilaisuuksiin**, joissa **ETTE luota siihen, että aikuiset tekevät hyviä päätöksiä**. Voitte lähettää edustajan **kahteen tilaisuuteen**. Lähettäessänne edustajan, teillä on suuremmat todennäköisyydet onnistua saamaan tilaisuudelle sellainen lopputulos, joka miellyttää teitä.*

Suunnittelutilaisuudet:

- 1. Lapsiperheiden tarpeiden huomiointi puistossa*
- 2. Nuorten harrastusmahdollisuudet*
- 3. Puiston kerhorakennuksen käyttö perjantai-iltaisoin, kenen käyttöön – lapset, nuoret vai vanhukset?*
- 4. Puiston käyttö työpaikkojen virkistyspäiviin – miten kehittää puistoa tällaiseen tarkoitukseen?*

Heittäkää noppaa jokaisen tilaisuuden kohdalla nähdäkseenne, onnistuuko tilaisuus teidän näkökulmastanne.

Jos ette lähettäneet tilaisuuteen edustajaa, nopan luvuilla 1-3 tilaisuus onnistuu ja luvuilla 4-6 epäonnistuu. Jos lähetitte edustajan, nopan luvuilla 1-4 tilaisuus onnistuu, luvuilla 5-6 epäonnistuu.

Mihin palavereihin päätitte lähettää ryhmästäne edustajan varmistamaan, että nuorten näkökulma tulee kuulluksi? Miksi?

Tiivistelmä vastauksista:

Nuoret päättivät miltei poikkeuksetta lähettää edustajansa nuorten harrastusmahdollisuuksien ja kerhorakennuksen käytön suunnittelutilaisuuksiin. Nämä tilaisuudet olivat nuorille tärkeitä, ja he halusivat varmistua, että niissä onnistutaan. Vain yhdessä pienryhmässä nuoret lähettivät lapsiperheitä koskevaan suunnitteluun.

- "Nuorten harrastusmahdollisuudet, koska tilaisuus vaikuttaa nuorten vapaa-aikaan ja viihtyvyyteen.
- "Kerhorakennuksen käyttövuorot, koska tilaisuudessa pitäisi olla joka ikäryhmästä joku vaikuttamassa"
- "2. ja 3. kyseiset asiat koskevat nuoria, ja niissä on tärkeää, että mielipiteemme tulee ilmi"
- "2. Nuorten harrastusmahdollisuudet, 3. Puiston kerhorakennuksen käyttövuorot eri ikäluokille, koska niissä käsitellään ja päätetään nuoria koskevista asioista"

- "3, 2. Sosiaalisen, psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen"
- "2. nuoria koskeva palaveri. 3. Perjantai-illoiksi tekemistä nuorille"
- "2. Nuorten harrastusmahdollisuudet, puistolle paljon käyttöä ja harrastukset nuorille tärkeitä. 3. Puiston kerhorakennuksen käyttövuorot, jolloin kaikki ikäryhmät otetaan huomioon"
- "2. Nuorten harrastus, koska nuorten harrastustoimintaa pitää lisätä ja puisto on sille oiva paikka. 3. kerhotalo, koska eri ikäryhmille pitää olla tasapuolisesti toimintaa"
- "1. Lapsiperheet tarvitsevat rauhallista liikuntatilaa ja harrastustoiminta häiritsee sitä. Tällöin saisi myös lapsiperheiden lapsen näkökulman. 3. Jos ei voi olla ulkona kerhorakennus hyvä. Tähänkin saisi nuoret mukaan, koska aikuiset haluavat vuorot aikuisille"
- "3. haluamme edustajan, koska haluamme myöhimmän vuoron. Ja 2. olemme eksperttejä aiheeseen liittyvissä kysymyksissä. Aikuiset voivat virkistäytyä meidän harrastuksissa"
- "2. ja 1., koska halutaan järkeviä päätöksiä"
- "2. Nuorten harrastusmahdollisuuksiin, koska se on suuri osa nuorten vapaa-aikaa; haluamme vaikuttaa nuorten harrastusmahdollisuuksiin. 3. haluamme ottaa kaikki huomioon"
- "2., koska nuorten harrastusmahdollisuudet koskevat meitä nyt ja 4., koska tulevaisuudessa puisto vaikuttaa sekä meihin, että muihin. 1. ja 3. emme lähetä edustajaa koska oletamme, että päätös menee tasaisesti"
- "2. Nuorten harrastusmahdollisuudet ja 3. kerhorakennuksen käyttövuorot. Tuodaan nuorten näkökulmia ja mahdollisuuksia esille."

- "Lähetämme edustajan palaveriin 2 ja 3, sillä koemme, että palaverit koskevat eniten nuoria vaihtoehtoista. Koska päättäjät eivät ole nuoria, kiinnostaa heitä luultavasti muut asiat."
- "2. Nuoret tietävät itse, mitä haluavat harrastaa. 3. Voidaan varmistaa nuorten tarpeet/oikeudet"
- "2. ja 3., koska ne vaikuttavat päättäjiin, esim. joillain päättäjistä on varmasti lapsia ja he haluavat huomioida lapsiperheet puistoissa."
- "Lähetimme nuoren 2. ja 3. palaveriin, sillä kyseiset palaverit ja siellä käsiteltävät aiheet ovat nuoria koskevia ja uskomme, että ilman nuoria aiheet jäisivät pimentoon. 1 ja 4 palaverien aiheet ovat aikuisia koskevia, joten uskomme, että nuoren läsnäololla ei ole merkitystä"

Tehtävä 2

Kaupunkisuunnittelulautakunnan valtuutettu haluaa teiltä ideoita puistoon. Ehdotatte penkkien siirtämistä parempaan paikkaan.

Valitkaa, kuinka päätätte toimia:

- 1. Luotatte siihen, että asia käsitellään lautakunnassa ja odotatte asian etenemistä.*
- 2. Teette vielä lisäksi kuntalaisaloitteen penkkien siirtämisestä.*
- 3. Epäilette asian etenemistä. Päätätte käydä itse siirtämässä puiston penkit.*

Kirjatkaa mitä päätitte tehdä. Miksi päädyitte kyseiseen ratkaisuun?

Tiivistelmä vastauksista:

Enemmistö osallistuvista ryhmistä vastasi tekevänsä kuntalaisaloitteen. Nuoret perustelivat valintaansa oikeudenmukaisuudella ja demokratian sääntöjen noudattamisella. Yhteistyö muiden kanssa myös voisi kärsiä, jos sääntöjä rikottaisiin.

Toisaalta kaksi ryhmää vastasi siirtävänsä penkit itse, koska se on nopeinta tai asian etenemiseen ei voi luottaa.

- "2. tehdään myös kuntalaisaloite, varmistamme, että asia onnistuu & etenee varmasti"
- "Valitsemme 2. Kunnioitamme lautakuntaa, mutta osoitamme että todella haluamme vaikuttaa"
- "2.(kuntalaisaloite lisäksi) Sitten tiedetään, että kaikki mahdolliset oikeudenmukaiset menetelmät on käytetty"
- "2. Varmistetaan, että penkit siirtyy"
- "3. eli siirsimme itse penkit, koska emme luota asian etenemiseen"

- "1. kaupunkisuunnittelulautakunta halusi meidän ideoita puiston suhteen"
- "2. koska se on laillista ja ollaan kärsivällisiä"
- "2. koska se on oikea tapa toimia. Omin päin toimiminen on todella väärin ja se voi pilata kaikki mahdollisuutemme saada loputkin asiamme läpi"
- "2. Haluamme toimia oikeudenmukaisuus edellä -> suunnitelma valmiina."
- "3. Helpoin ja nopein tapa"

- "2., että saadaan mahdollisimman tasa-arvoinen tulos"
- "2., koska otamme siinä myös muiden ihmisten mielipiteet huomioon eikä valta ole vain meillä."
- "2. Päätämme myös tehdä kansalaisaloitteen. Päädyimme siihen, koska se on demokraattisin vaihtoehto"
- "2. Päädyimme vaihtoehtoon 2, sillä koemme, että tekemällä kuntalaisaloitteen ilmaisemme kiinnostusta ja yritämme vaikuttaa asiaan parhaamme mukaan."
- "2. Suurin todennäköisyys saada tahtomme läpi"
- "2. koska se saa aikaan suurimman reaktion päättäjissä. Ja tätä kautta pääsisimme vaikuttamaan paremmin"
- "1. Päädyimme ratkaisuun, koska oletamme kunnan toimivan, sillä he itse lähestyivät meitä kysyessään ideoita puistoon"

Tehtävä 3

Nuoret haluaisivat, että puiston kulmaan rakennetaan mopoparkki. Pienten lasten vanhemmat taas toivoisivat, että leikkipuistoa laajennetaan kyseiselle alueelle. Päätätte ratkaista asian pelaamalla pelin mölkkyä.

Heittäkää noppaa 3 kertaa. Mikäli saatte kolmen heiton yhteistulokseksi 12 tai enemmän, voititte mölkkypelin ja puistoon rakennetaan mopoparkki. Ottakaa 1 "Nuorten vaikuttamismahdollisuudet" pistekortti.

Mikäli häviätte, leikkipuistoon rakennetaan laajennus. Ottakaa 1 "Yhteisön tyytyväisyys" -pistekortti.

Pohtikaa ja kirjatkaa, kuinka muiden sukupolvien intressit voivat vaikuttaa kehittämistyöhönne? Millä tavoin mahdollisia ristiriitoja ratkotaan?

Tiivistelmä vastauksista:

Kysyttäessä kuinka muiden sukupolvien toiveet ja tarpeet voivat vaikuttaa nuorten kehittämistyöhön, nuorten vastauksissa korostuu muiden kuunteleminen. Kaikkia toiveita ei voida välttämättä toteuttaa, mutta on tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus sanoa mielipiteensä ääneen. Äänestäminen ja kompromissit nousivat tapoina ratkoa ristiriitoja. Nuoret siis luottavat neuvotteluun ja demokraattisiin ratkaisuihin ratkottaessa ristiriitoja.

- "Kaikki ideat eivät välttämättä onnistu, pitää osata tehdä kompromisseja
- "Ratkotaan: -tekemällä kompromisseja -äänestämällä, enemmistö voittaa"
- "Tehtävässä tuli hyvin ilmi, kuinka esim. lapsiperheet voivat haluta leikkipuistoa, mutta nuorilla on muut kiinnostuksen kohteet esim. mopot. Asia voitaisiin ratkaista kompromisseilla. Jos kyseessä on iso puisto, miksei kaikki voisi olla samassa puistossa. Varmasti puiston piknik alue ja leikkipuisto ei häiritse toisiaan, jolloin mahdollisimman monilla olisi puistossa jotain"

- "Kaikkien ikäluokkien kantoja täytyy ottaa huomioon, pitäen kuitenkin kiinni omista tavoitteista. Ristiriitojen ratkominen onnistuu kompromisseilla. Ratkotaan vaihtoehtoja punnitsemalla, äänestys/kysely"
- "eri intressit ohjaavat kehitystyötä eri suuntiin. Kompromisseja tekemällä, kuulemalla kaikkien mielipiteitä, äänestys"
- "Kaikki eivät ole tyytyväisiä päätöksiin, joten jokaiselle on annettava mahdollisuus vaikuttaa, tai kaikille annetaan jotakin"
- "Siitä tulee hitaampaa ja vaativampaa. Kaikki asiat eivät välttämättä toteudu. Toteuttamalla kaikille sopivia viihdykkeitä"
- "Ne vaikuttaa merkittävästi, koska kaikkein mielipiteet pitää ottaa huomioon. Äänestys."
- "Avaavat meille monia näkökulmia. Saadaan ideoita. Riidat saadaan ratkaistua sovittelemalla/äänestämällä"
- "Mopoparkin voi suunnitella esteettisesti ja niin, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa muille"
- "Jos toiset haluavat jonkun toisen asian nuorten haluaman asian paikalle, voi tulla hämminkiä. Jos resurssit riittää, niin ei tarvitse lytätä muiden haluamia asioita"
- "Puistoon rakennetaan leikkipuisto. Muut sukupolvet voivat tulla tielle. Ristiriidat ratkotaan mölkyllä tai äänestämällä"
- "Puistoon tulee leikkipaikka! Kun kysymme muiden mielipiteitä, ajamme myös heidän mielipiteitä sekä toiveita. Kaikkien ajatuksista pyrimme muodostamaan mahdollisimman toimivan ja viihtyisän ratkaisun. KOMPROMISSIT."
- "Tulee konflikteja, koska on eri näkökulmia. Ratkotaan keskustelemalla ja kompromissien hakeminen, joustaminen"
- "Muut sukupolvet eivät välttämättä tykkää kehitysehdotuksistamme, jonka takia ihmisryhmien välille voi syntyä konflikteja. Riidat on hyvä yrittää ratkaista keskustelemalla. Jos mitään ei saada aikaiseksi, tehdään äänestys, jossa enemmistö voittaa."

- "Kaikkia haluja ei voida välttämättä aina toteuttaa. Suuri määrä toiveita vaikeuttaa ja hidastaa toimintaa. Ristiriidat ratkotaan neuvottelemalla ja kompromisseja tekemällä"
- "Vanhemmat ihmiset eivät pidä mopoista ja haluavat lapsille turvalliset olot. Ristiriitoja voidaan ratkaista esimerkiksi äänestyksellä, johon kaikki saavat vastata ja se vaikuttaisi päätökseen."
- "Kaikki kehittämistyöt vaativat rahaa, joten jos muiden sukupolvien intressit eroavat esim. nuorten intresseistä, voi tulla ristiriita siitä mihin rajalliset varat käytetään. Oletamme, että yhteiskunta pyrkii toteuttamaan mahdollisimman monen kansalaisen toiveet, joten jos hanke 1 hyödyttää 500 henkilöä ja hanke 2 1500 henkilöä, yhteiskunta/hallitus tod.näk. valitsee hankkeen 2."

Yleiskysymykset aiheesta LUOTTAMUS JA SUKUPOLVIEN YHTEISTYÖ

Tiivistelmä vastauksista:

Työpajojen osallistujien mielestä sukupolvien välinen yhteistyö tarkoittaa kaiken ikäisten huomioimista ja että jokaisella edustajalla eri sukupolvista on mahdollisuus osallistua. Yhteistyö päätöksenteossa on nuorten mielestä todella tärkeää, koska kun asiat koskettavat monia, on myös päätöksentekoon otettava mukaan mahdollisimman monia. Kysyttäessä voidaanko luottaa, että muut sukupolvet osaavat ottaa nuorten mielipiteet päätöksenteossa huomioon, nuoret ovat varsin yksimielisiä, että ei. Tätä perustellaan sillä, että nuoret ovat nuoruuden asiantuntijoita ja muut sukupolvet voisivat painottaa omia/muiden asioita, kuin nuorten. Nuorten mielestä heidän tulee olla mukana itse päätöksenteossa ja heille tulisi viestiä paremmin päätöksenteosta.

Mitä mielestänne tarkoittaa sukupolvien välinen yhteistyö päätöksenteossa?

- "kuunnellaan kaikkien mielipiteitä & yritetään ymmärtää toisia"

- "Jokaisella edustajalla eri sukupolvista on mahdollisuus osallistua ja kaikkien ääntä tulee kuunnella"
- "Kaikkia sukupolvia otetaan tasavertaisesti huomioon, eri sukupolvien "päätöselimet" tekevät yhteistyötä"
- "Kaiken ikäiset huomioidaan ja kaikkia kuullaan, kaikilla tarpeeksi valtaa"
- "Eri sukupolvilla on eri näkemyksiä ja intressejä ja niiden kompromissi on tätä yhteistyötä"

- "Eri ikäryhmistä osallistuvia henkilöitä, otetaan huomioon muiden/kaikkien ikäryhmien toiveita"
- "Eduskunnassa eri ikäisiä ihmisiä, vaikka päätös ei koskisi omaa ikäryhmää, voi silti vaikuttaa"
- "Kysytään kaikilta mielipiteitä asioista ja tehdään päätöksiä sen pohjalta. Kaikkia kuunnellaan -> tehdään kompromissi sen pohjalta"
- "Avointa vuoropuhelua, epäitsekkyyttä ja rehellistä kuuntelua"
- "Kaikille tulee hyvä mieli päätöksen jälkeen. Tähän päädytään neuvottelulla"

- "Päätäjissä on kaiken ikäisiä"
- "Sukupolvien keskinäinen kommunikointi, joka toimii vaivatta. Huomioidaan KAIKKI sukupolvet"
- "Kaikkien sukupolvien näkökulmat ja ajatukset huomioidaan tasavertaisesti"
- "Sitä, että pyritään näkemään kaikkien sukupolvien näkökulmat ja pääsemään johonkin kompromissiin"
- "Eri ikäluokkien kohtaaminen eduskunnassa yms. Pyritään katsomaan asioita jokaisen ikäluokan näkökulmasta ja vaikuttamaan kaikkiin tasapuolisesti"

- "Kaikkien sukupolvien intressit otetaan huomioon. Kaikkia kuunnellaan. Yksi sukupolvi ei voi olla ylivoimainen päättäjä"

- "Pystytään keskustelemaan avoimesti ja kaikki näkökulmat otetaan huomioon"

Kuinka tärkeää yhteistyö eri ikäisten ja erilaisten ihmisten välillä mielestänne on, kun ratkotaan yhteisiä ongelmia kunnassa? Miksi se on tai ei ole tärkeää?

- "Se on todella tärkeää, koska eri ihmisillä on eri mielipiteitä & näkemyksiä asioista & kuuntelemalla kaikkien viihtyvyys on parempi"
- "Että päätökset miellyttäisivät mahdollisimman monia ja olisi mahdollisuus kompromisseihin. Että ei korostettaisi vanhempien ihmisten valta-asemaa, vaan kaikki olisi tasa-arvoisia"
- "Todella tärkeää, sillä siten saadaan tehtyä päätöksissä kompromisseja, jotka edistävät kaikkien ikäluokkien tavoitteita ja tarpeita parantaen mahdollisimman monen hyvinvointia"
- "Tärkeää, koska tällöin kaikkien mielipiteitä kuunnellaan ja mahd. monia päästään miellyttämään"
- "Tosi tärkeää, ettei yksi osapuoli jyrää muita"
- "Se on kaikkien yhteinen kunta, jolloin kunnan ongelmat vaikuttavat kaikkiin. Se on tärkeää, koska eri ikäiset haluavat eri asioita ja halutaan kaikki viihtymään"
- "Tärkeätä, koska kaikilla erilaiset tarpeet ja niitä pitää kunnioittaa"
- "On erittäin tärkeää, koska ongelmat ovat yhteisiä ja silloin on otettava kaikki joita ongelma koskee huomioon, jotta saadaan ongelma ratkaistua mahdollisimman kestävästi"
- "Todella tärkeää. Kaikki viihtyy, diplomatiaa & ei tarvitse alkaa riidellä"
- "Tosi tärkeää, koska kaikille tulee hyvä mieli"
- "Todella tärkeää, koska meitä elää täällä monenmoista ihmistä"
- "Todella tärkeää! Kaikilla mahdollisuus nostaa näkökulmat esille. Kaikille turvallinen ympäristö, jossa kaikille on jotain mieleistä ja joka ottaa kaikkien tarpeet huomioon. Pienestä lapsesta, vanhukseen, ASIAT KOSKEVAT KAIKKIA"

- "Se, että kaikki ovat tyytyväisiä on parempi. Jotta kaikkien tarpeet täytetään ja että on yhteisöllisyyttä ja luottoa toisiin"
- "on todella tärkeää, koska sen avulla nähdään erilaisia näkökulmia"
- "Se on tärkeää, sillä mitään tiettyä ihmisryhmää ei saa syrjiä vaan kaikkien ideat pitää tulla kuuluviin"
- "Kaikkien sellaisten, jotka ovat tietoisia, niin täytyy ainakin kuunnella ja se on tärkeää, koska kaikilla olisi hyvä olla ja yhteiskunta ei olisi jämähtänyt kiinni tietynlaiseksi"
- "Tärkeää, koska ymmärretään toisten näkökulmat ja tarpeet"

Voidaanko mielestänne luottaa siihen, että muut sukupolvet osaavat päätöksenteossa ottaa nuorten mielipiteet ja ideat huomioon?

- "Ei, koska vanhempien voi olla vaikeaa asettua nuoren asemaan & ymmärtää heidän näkemyksiään"
- "Ei välttämättä. Nykypäivän aikuiset eivät ole perillä nykynuorten elämästä, joten miten he voisivat tehdä päätöksiä meidän puolesta?"
- "ei voi luottaa, pitää epäillä muiden sukupolvien tietämystä nuorten mielipiteistä ja sitä, ajavatko he mieluummin omaa kantaansa"
- "ei"
- "Ei ja se on nähty"

- "Ei voi täysin luottaa, mutta nuorten pitää antaa tietoa muille sukupolville"
- "En luota, koska on erilaisia haluja"
- "Kyllä luotetaan jonkin verran, mutta aina olisi varaa isommalle määrälle mielipiteitä nuorilta"
- "Ei voi luottaa. Asiantuntijuus on nuorilla. Usein luullaan mitä nuoret ajattelevat eikä kysyä itse nuorilta mitä he todella ajattelevat"
- "Jotenkin, mutta kyllä paikalla pitää olla saman sukupolven "edustajia"

- "Ei, koska ovat kasvaneet erilaisessa ympäristössä esim. ilman somea, muut sukupolvet ajattelevat yleensä omaa etuaan"
- "Ei voida luottaa; nuoren tulisi olla mukana päätöksenteoissa, koska tällöin asia tulisi suoraan nuorilta, aikuiset eivät pysty tuomaan asioita samalla tavalla miten nuoret voivat"
- "Konkreettisissa asioissa kuten koulutuksessa ja terveydenhuollossa voidaan luottaa, mutta arvoissa ja näkemyksissä esim. ilmastonmuutoksessa ei voi luottaa"
- "Emme voi täysin luottaa, koska ne saattavat ottaa erilaiset asiat huomioon, kuin mitä me nuoret haluaisimme"
- "Emme tällä hetkellä luota, sillä emme tiedä mitä päättäjät käsittelevät. Jos pohdittavista asioista uutisoitaisiin enemmän, luottaisimme myös enemmän"
- "Ei voida luottaa, koska ihmiset haluavat tuoda esille ja vaikuttaa edistävästi oman ryhmänsä haluihin ja agendaan. Nuoret ovat sen verran itsenäisiä, että haluavat ja osaavat tuoda omat mielipiteensä esille. Ei ole reilua, että aikuiset saisivat tähän vallan"
- "Ei, koska he ottavat mieluummin huomioon ne asiat, jotka koskevat heitä"

TEHTÄVÄKIERROS 3: JULKISET PALVELUT

Tehtävä 1

Kaupungin budjetista suunnataan puistonne kehittämistyöhön 250 000 euroa. Kaupungin julkisesti tuottamien palvelujen edustajat lähestyvät teitä yhteistyön merkeissä.

Valitettavasti osoitettu budjetti ei riitä vastaamaan kaikkiin yhteistyömahdollisuuksiin. Kaupunginvaltuusto antaa teille valtuudet päättää, mihin panostetaan. Tavoitteenanne on luoda puistosta mahdollisimman toimiva kaupunkilaisille. Valitkaa alla olevista palveluista mielestänne tärkeimmät niin, että rahanne riittävät. Käyttäkää budjettinne viisaasti!

- Kulttuuritoimi ehdottaa esiintymislavan pystyttämistä.
 - Hinta 40 000 euroa

- Joukkoliikenteen järjestäjä ehdottaa bussipysäkin tuomista puiston laidalle.
 - Hinta 60 000 euroa
- Opetustoimessa ollaan huolissaan, ettei koululaisilla ole riittäviä liikuntapaikkoja. Opetustoimi ehdottaa satsausta liikuntatelineisiin ja urheilukenttään.
 - Hinta 100 000 euroa
- Vanhuspalveluissa toivotaan puistossa järjestettävän viikoittaista ohjelmaa läheisessä palvelutalossa asuville ikäihmisille.
 - Hinta 75 000 euroa.
- Ympäristöpalvelut ehdottavat yhteisesti rahoitettavaksi kaupungin ympäristönsuojeluhanketta, jonka toimintaa toteutettaisiin puistossa.
 - Hinta 90 000 euroa.
- Jätehuollosta tarjotaan puistoon kattava jätteenlajittelu.
 - Hinta 55 000 euroa.

Merkatkaa ja kirjoittakaa karttaan valitsemanne julkiset palvelut **punaisella värillä**.

Tehtävä 2

Nuorisovaltuusto haluaa varmistaa, että nuorten tarpeet huomioidaan, kun puistossa ja sen lähiympäristössä toimivia julkisia palveluja suunnitellaan. Valtuuston edustaja kysyy teiltä:

"Mitä *nuorille tärkeitä* julkisia palveluja tai julkisten palvelujen tarjoamia asioita puistosta tai sen ympäriltä vielä puuttuu?"

Kirjoittakaa (ja halutessanne piirtäkää) karttaan **sinisellä värillä** nämä asiat.

Tiivistelmä vastauksista

Budjettitehtävässä nuorten tuli valita heille annetun budjetin rajoissa, mitä valmiiksi määriteltyjä palveluita haluavat puistoon tuoda. Selvästi eniten valintoja palveluista saivat kattava jätteenlajittelu, bussipysäkki ja liikuntatelineet ja urheilukenttä. Vähemmän valintoja sai esiintymislava, viikoittainen ohjelma ikäihmisille sekä

ympäristönsuojeluhanke. Valinnoissa näkyi vahvasti samat teemat, kuin lämmittelytehtävässä. Muita "palveluja", joita nuoret eniten haluaisivat puistonsa yhteyteen, olivat: kauppa tai kioski, ympäristön viihtyvyys ja kulttuuritoiminta.

- "liikuntatelineet & urheilukenttä, bussipysäkki, kattava jätteenlajittelu / asuminen, kulttuuri & vapaa-aika, turvallisuus, työ- & elinkeinopalvelut"
- "esiintymislava, liikuntatelineet ja urheilukenttä, ympäristönsuojeluhanke / aita (turvallisuus), kioski, parkkipaikka"
- "esiintymislava, liikuntapalvelut, bussipysäkki, jätteenlajittelu (pienellä -500€ alella. -> vähän huonommilla palveluilla) / lisää penkkejä, kioski"
- "kattava jätteen lajittelu, viikottaista ohjelmaa ikäihmisille, ympäristön suojelehanke / urheilukeskus, kahvila, nuorisotiloja, ruokakauppa"
- "jätehuolto, bussipysäkki, liikuntahommat, 35k menee saunailtaan / k-kauppa"
- "liikuntatelineet ja urheilukenttä, jätehuolto, viikottaista ohjelmaa ikäihmisille / ryhmäliikuntatunti, koulu lähiympäristöön, karnevaalit, viherpalvelut, jäätelökioski"
- "bussipysäkki, jätehuolto, vanhukset / koulu, asumisalue (kallis naapurusto bemarkuskeille)"
- "Bussipysäkki, Kattava jätteenlajittelu, Esiintymislava, Ympäristönsuojeluhanke / Ympäristö, Kulttuuri ja Vapaa-aika, Parkkipaikka, Joku patsas"
- "Esiintymislava, Bussipysäkki, Ikäihmisten viikottainen ohjelma, Kattava jätteen lajittelu / Polut, Kauppa, Ilmoitustaulu, Esityksiä keikkoja, Vapautta olla (ei kiellettyjä alueita), Siisti ja viihtyisä ympäristö, Ensiapu, Yhteiset säännöt"
- "Liikuntatelineet, bussipysäkki, jätteenlajittelu"
- "bussipysäkki, liikuntatelineet ja urheilukenttä, kattava jätteenlajittelu"

Koottu budjetoititehtävä:

<u>Esiintymislava</u>	4kpl
<u>Bussipysäkki</u>	8kpl
<u>Liikuntatelineet ja urheilukenttä</u>	7kpl
<u>Viikoittainen ohjelma ikäihmisille</u>	4kpl
<u>Ympäristönsuojeluhanke</u>	3kpl
<u>Kattava jätteenlajittelu</u>	10kpl

Julkisia palveluja tai niiden tarjoamia asioita:

- **Kauppa tai kioski** (Kioski x2, kahvila, kauppa x3, jäätelökioski) **7**
- **Ympäristön viihtyvyys** (Ympäristö, siisti ja viihtyisä ympäristö, viherpalvelut, polut, patsas, vapautta olla (ei kiellettyjä alueita), lisää penkkejä) **7**
- **Kulttuuritoiminta** (Kulttuuri & vapaa-aika x2, karnevaalit, esityksiä keikkoja) **4**
- **Liikuntamahdollisuudet** (Urheilukeskus, ryhmäliikuntatunti) **2**
- **Parkkipaikka** x2 **2**
- **Koulu** x2 **2**
- **Turvallisuus** (Turvallisuus, Aita) **2**
- **Asuminen** x2 **2**
- **Nuorisotiloja**
- **Työ- ja elinkeinopalvelut**
- **Ilmoitustaulu**
- **Ensiapu**
- **Yhteiset säännöt**

Yleiskysymykset aiheesta JULKISET PALVELUT

Tiivistelmä vastauksista

Julkisiin palveluihin liittyvissä yleistyskysymyksissä nuorilta kysyttiin: Kuinka tärkeitä julkiset palvelut mielestänne Suomessa ovat? Voidaanko mielestänne luottaa, että julkisia palveluja on tarjolla riittävästi nyt ja tulevaisuudessa? Viimeisenä ideointitehtävänä kysyttiin, miten suomalainen paradoksi (suomalaiset luottavat yhteiskuntaan, mutta eivät usko vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksiinsa) voitaisiin mielestänne ratkaista?

Vastausten perusteella nuoret näkevät julkiset palvelut tärkeinä. Julkiset palvelut nähdään elämää helpottavana, tasa-arvoa tuovana ja terveyttä edistävänä asiana, johon jopa nähdään elämän osittain pohjautuvan. "Yhteiskunta ei toimisi ilman niitä (julkisia palveluita)". Luottamus julkisten palveluiden tarjontaan kuitenkin jakoi mielipiteitä. Luottoa julkisten palveluiden tarjontaan horjutti mm. valtion velkaantuminen, sote-uudistus, kaupungin tekemät leikkaukset, julkisten palveluiden työntekijöiden oikeudet, väestön vanheneminen ja julkisten palveluiden saatavuuden ongelmat (terveyspalvelut ja julkinen liikenne). Luottoa palveluiden tarjontaan puolestaan loi hyvinvointivaltio, tarve julkisille palveluille ja se, että julkiset palvelut toteutuvat tälläkin hetkellä hyvin.

Ratkaisuna suomalaiseen paradoksiin nähtiin esimerkiksi vaikuttamisen tekeminen helpommaksi, monipuolisemmaksi ja arkipäiväisemmäksi ja tiedon saaminen siitä, miten voidaan vaikuttaa. Vaikuttamista ja vaikuttamistapoja voisi tuoda enemmän esille esimerkiksi somea hyödyntämällä ja kertomalla koulussa vaikuttamismahdollisuuksista.

Kysymys 1

Pohtikaa ja keskustelkaa hetki, milloin olette viimeksi käyttäneet jotakin julkista palvelua. Keskustelkaa ja kirjatkaa, kuinka tärkeitä julkiset palvelut mielestänne Suomessa ovat. Miksi tai miksi ei?

- "Ne ovat todella tärkeitä, kaikilla ei ole varaa yksityisiin palveluihin, mutta kaikki kuitenkin tarvitsevat niitä palveluita"
- "käytämme koulua ja kauppaa joka päivä. Myös julkista liikennettä käytämme. elämämme osittain pohjautuu niihin, joten ne ovat todella tärkeitä."
- "kauppa, bussi/liikenne, hammaslääkäri, kouluterveydenhoitaja, elokuvat, kirjasto, koulu; Julkiset palvelut edustavat Suomen asemaa hyvinvointivaltiona. Julkiset palvelut edistävät terveyttä ja esim. ehkäisevät yksinäisyyttä ja syrjäytymistä"
- "-koulu (ATM), saimaa stadium, bussit -julkinen liikenne helpottaa liikkumista, parempi ympäristölle"
- "Koulu ja julkinen liikenne on tärkeää"
- "koulu, lääkäri, hammaslääkäri tärkeitä terveyden kannalta ja opiskelun"
- "kasvatus- ja koulutus tänään, terveyden huolto päivystys viime viikolla, koronatesti kolmeviikkoa sitten, kulttuuri kirjasto viime viikolla. Tosi tärkeitä, koska vaikuttavat kokonaisvaltaiseen terveyteen."
- "Todella tärkeitä, yhteiskunta riippuvainen"
- "Koulu, julkinen liikenne, hammaslääkäri, poliisilaitos, kirjasto. Todella tärkeitä. Helpottaa ja luo yhteiskunnasta tasa-arvoisemman."
- "Koulu, linja-auto, Sairaala ja Kirjasto. Tosi tärkeitä, koska elämä helpottuu palveluista."
- "Käydään koulussa, terveydenhuolto ja julkinen liikenne 24h aikana. Todella tärkeää"

- "Opiskelu menisi vaikeaksi, samoin harrastaminen, terveydenhuolto!?! Yhteiskunta ei toimisi hyvin ja yhteiskuntaluokkien eriarvoisuus korostuisi (kasvaisi).
- "Erittäin tärkeitä, koska yhteiskunta ei toimisi ilman niitä."
- "Mielestämme julkiset palvelut ovat hyvin tärkeitä. Niiden avulla pyritään tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille."
- "Käytämme aktiivisesti kaikkia palveluita. Ne ovat tärkeitä, koska niiden avulla yhteiskunta pyörii."
- "KOULU: PÄÄSTÄÄN TYÖELÄMÄÄN, HYVIN TÄRKEÄ SOSIAALI JA TERVEYS: PITÄÄ TERVEYDEN YLLÄ, VIIHTYVYYS VAPAA-AIKAPALVELU: VIIHTYMINEN, MIELEN TERVEYS"
- "Tärkeitä, koska ne auttavat meitä jokapäiväisessä elämässä."

Kysymys 2

Voidaanko mielestänne luottaa, että julkisia palveluja on tarjolla riittävästi nyt ja tulevaisuudessa?

- "Ei voi varmasti luottaa, jonkun pitää pitää niitä yllä"
- "kaupungin tekemät leikkaukset vaarantavat niitä, mutta riittäväällä halukkuudella osallistua, voimme turvata ne"
- "ehkä? Ei ole varmuutta tuoko sote-uudistus mukanaan tasavertaisen ja toimivan julkisten palveluiden järjestelmän. Valtiolla paljon velkaa ja leikkaukset varsinkin vähäasutetuilta kunnilta pahentavat tilannetta."
- "kyllä"
- "ei voi luottaa"

- "joo"
- "Kyllä, koska Suomi on hyvinvointivaltio"
- "Ei voida luottaa, koska väestö ikääntyy ja veronmaksajia ei ole enää yhtä paljon. Ei ole mahdollista kustantaa samoja asioita vähemmillä varoilla"
- "Velkaantuminen luo epävarmuutta. Tarvitaan ääntä pitäviä ihmisiä."
- "Kyllä, koska niitä todellakin tarvitaan."

- "Ei voi. Esim. terveydenhuolto ei aina ole helposti saatavilla. Julkinenliikenne ei ole kaikkialla hyvä"
- "Ei voi tulevaisuuden kannalta varmaksi sanoa. Nykyisin julkisia palveluja ei ole tarpeeksi tarjolla esim. mielenterveydenhuolto"
- "Nyt kyllä, mutta tulevaisuus riippuu halustamme panostaa siihen."

- "Ei voida luottaa, jos julkisen palveluiden työntekijöiden oikeuksia ei paranneta."
- "Kyllä, ainakin toivotaan niin."
- "EI VOIDA LUOTTAA, KOSKA SUOMI VANHENEEN. MISTÄ SAADAAN TYÖNTEKIJÖITÄ, JOS NYTKÄÄN EI OLE TARPEEKSI. VANHENEVA VÄESTÖ TARVITSEE ENEMMÄN PALVELUJA - > NUORET HOITAVAT != EI OLE NUORIA"
- "Voidaan, koska Suomi on hyvinvointivaltio ja nämä asiat toteutuvat Suomessa todella hyvin tälläkin hetkellä."

Kysymys 3

Viimeisenä: OECD:n mukaan yleisesti suomalaiset luottavat yhteiskuntaan, mutta eivät usko vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksiinsa. Puhutaan suomalaisesta paradokseista. Miten tällaisen ongelman voisi mielestänne ratkaista? Ideoikaa rohkeasti!

- "pitää tuoda enemmän esille"
- "vaikuttamisesta pitäisi tehdä helpompaa! Jos haluaisimme vaikuttaa, emme tietäisi miten se tapahtuu."
- "aivopesu"
- "Suomessa valta on liiaksi keskittynyt tietyille ryhmille ja puolueille eikä valtaan tai vaikuttamaan pääse ilman suhteita"
- "Yleinen foorumi mielipiteille, kansalaiset keskustelevat päättäjien kanssa, lobbaaminen"
- "Kertomalla jo koulussa vaikuttamismahdollisuuksista"
- "Mainostetaan lisää ja puhutaan avoimesti tai avoimemmin näistä mahdollisuuksista"
- "Vaikuttamisen monipuolisuus, erilaiset tavat, vaikuttaminen on muutakin kuin kokoussaleissa istumista ja suuria unelmia presidenttiydestä. Opettakaa kuinka voi vaikuttaa ja miten monipuolista se voi olla."
- "Some."
- "Siitä on tehty vaikeantuntuista (vaikuttaminen). Lähemmäksi perus kansalaista ja tehdä siitä helposti ymmärrettävää esim. somen kautta."
- "Asioiden esille tuominen avoimesti, kansalaisille asioista tiedottaminen. Äänestys mahdollisuuksien selkeyttäminen -> saa kansalaiset aktiivisemmiksi."

- "VAIKUTTAMISESTA TÄYTYY TEHDÄ ARKIPÄIVÄINEN ASIA, JOTTA SE EI OLE KYNNYKSEN YLITTÄMISTÄ"
- "Jos asiat käsiteltäisiin nopeammin, ihmiset huomaisivat, että heidän näkökulmillaan on painoarvoa."

Digiraati

Osana kuulemista kokeiltiin ja toteutettiin myös nuorten anonyymi keskustelu uudella Digiraati.fi-alustalla. Keskustelu nuorten vaikuttamisesta ja sukupolvien yhteistyöstä käytiin 19.-26.4 välisenä aikana. Keskustelu toteutettiin Nuorten Akatemian työntekijän fasilitoimana ja keskusteluun osallistui 2 nuorta.

Alla on loppulausuma digiraatikeskustelusta. Tämä loppulausuma on julkaistu myös Digiraati.fi-sivustolla.

Julkilausuma

Raatikeskustelu ja mihin keskustelu vaikuttaa

Raadissa keskusteltiin nuorten vaikuttamisesta, luottamuksesta ja sukupolvien välisestä yhteistyöstä Suomessa. Raati toteutettiin osana Osallisuuden osaamiskeskuksen valtiovarainministeriölle toteuttamaa nuorten kuulemista ja tämä julkilausuma on toimitettu raadin jälkeen ministeriöön.

Vaikuttaminen

Raadissa keskusteltiin aluksi vaikuttamista. Osallistujat ovat voineet vaikuttaa moniin eri asioihin. Raadin osallistujat ovat voineet vaikuttaa oman hyvinvointialueen nuorisovaltuuston sekä oman taustajärjestön kautta. Aiheet, joihin osallistujat ovat voineet vaikuttaa ovat olleet monenlaisia. Osallistujat ovat vaikuttaneet ilmastostrategiaan, uuden maakuntakaavan luomiseen ja eduskuntavaalikampanjan toteutukseen. Lisäksi eräs osallistuja on osallistunut maksuttoman ehkäisyn järjestämiseen liittyvien kysymysten kuulemiseen.

Sukupolvien yhteistyö

Seuraavaksi raadissa keskusteltiin yhteistyöstä yhteiskunnassa. Keskustelussa nousi huomiona, että yhteistyössä eri ikäisten välillä kaikki osapuolet hyötyvät tilanteesta jotenkin. Eri ikäisillä on kuitenkin erilaiset motiivit, ja ne riippuvat monesta tekijästä. Nuorten välinen yhteistyö voi olla kaverin auttamista vaikkapa kouluksessa kirjoitettaessa, jolloin toinen saa tukea ja toinen hyvän mielen sekä myös mahdollisuuden testata omaa osaamistaan. Aikuisten välinen yhteistyö perustuu valitettavasti yhä useammin rahalliseen hyötymiseen tai näkyvyyden haalimiseen.

Kun otetaan ilmastonmuutos esimerkiksi yhteiskunnallisesta ongelmasta, johon tarvitaan yhteistyötä, nousi huomiona, ettei Suomi ole onnistunut ilmastonmuutoksen suhteen puhaltamaan yhteen hiileen, koska motiivit toimia ja vaikuttaa ovat niin erilaiset eikä toista välttämättä edes yritetä ymmärtää. Nuoria tulisikin osallistaa yhä enemmän päätöksenteossa, sillä heillä on oikeus saada vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.